

TEZE

Projekt surovinový potenciál česko – saského pomezí v Krušných horách a možnosti jeho exploatace v podmínkách jednotného ekonomického prostoru EU

Cíl projektu: Hlavním cílem projektu je shrnout a vyhodnotit surovinový potenciál rud a nerudných surovin na česko – saském pomezí. Některá ložiska byla vzhledem k jejich geografické poloze ložiska uměle rozdělena státní hranicí na dvě části. Z pohledu ložiskově geologického i báňsko technického celistvosti ložiska tak byla často exploatována ekonomicky i ekologicky neefektivně ze dvou míst, často pak díky rozdělení jejich zásob na dvě části nebyla exploatována vůbec. Některé ložiskové objekty pak vzhledem k nedostatečnému množství zásob části omezené uměle státní hranicí ztratily zákonnou ochranu a byly vyřazeny z evidence, čímž je do budoucna znemožněna exploatace významné části zásob, které by bylo efektivní využívat, pokud by ložisko bylo chápáno jako jeden celek tj. bez umělého rozdělení státní hranicí. Takto neefektivní využívání surovin je přitom v příkrém rozporu s nově přijatými směrnici EU o maximálně efektivním a ekologicky šetrném využívání domácí surovinové základny. Shrnutím poznatků o jednotlivých ložiskách přetáčených státní hranicí by umožnilo zcela nový pohled na jejich možné využití v budoucnu, pokud by byla chápána jako jeden geologický celek tak jak je obvyklé v územích, která nerozděluje státní hranice. Studie umožní také zcela nový pohled na ekonomický potenciál jednotlivých ložisek a v odůvodněných případech by vymezila podmínky pro jejich zařazení zpět do státní bilance zásob a obnovu jejich zákonné ochrany pro případnou budoucí těžbu. Tím bude vytvořen zcela nový investiční rámec pro případnou ekologicky šetrnou a ekonomicky efektivní investici do případné budoucí těžby, což umožní rozvoj v krušnohorské oblasti tradičního průmyslového odvětví a bude mít příznivé sociálně – ekonomické klima dnes ekonomicky strádajících regionů.

Zdůvodnění projektu:

Krušnohoří je historicky velmi významnou surovinovou základnou středoevropského prostoru, která byla intenzivně exploatována po dobu téměř 900 let. Historicky zde byla těžena celá řada ložisek rud stříbra, cínu, železa, mědi a uranu, z nerudných surovin pak vápenec, baryt a fluorit. řada ložisek byla dlouhodobou exploatací již vytěžena, v oblasti však stále existuje dosti značný počet ložisek a ložiskových objektů, které by za příznivých ekonomických podmínek mohly být znovu využívány. Krušné hory jsou celistvou geologickou jednotkou, která byla historicky rozdělena mezi dva státní útvary, Sasko (SRN) a českou republiku. Dlouhodobě existující státní hranice byla po většinu historického období zároveň hranicí, která na mnoha místech rozdělila z geologického i báňského hlediska celistvá ložiska i ložiskové objekty a zabránila tak jejich maximálně efektivnímu a ekonomicky úspěšnému využívání. Protože byla tato z geologického i metalogenetického pohledu jednotná oblast rozdělena státní hranicí, průzkum, otvírka i těžba hranicemi protáčených ložisek byla prováděna často nezávisle pro „saskou“ a „českou“ část ložiska a to často v jiných časových úsecích. V rámci ekonomických a báňsko technických podmínek a analýz byl celistvý ložiskový objekt uměle rozdělen na dvě části, což významně ovlivnilo množství vykazovaných zásob na ložisku (zásoby byly vykazovány zvlášť pro každou část na příslušném území) a také způsob otvírky byl volen tak, aby byla otvírka efektivní pro tu část, která byla situována na území příslušného státního útvaru a nikoliv tak jak je obvyklé tj. volit způsob otvírky optimálně pro celé ložisko. Další překážkou pro jednotný způsob průzkumu, otvírky a dobývání jednotlivých ložisek protáčených hranicí byly částečné odlišnosti v právním rámci báňského zákonodárství obou zemí, je nutno říci, že tato podmínka i při sjednoceném ekonomickém prostoru v rámci jednotného trhu EU zůstává i nadále v platnosti.

Ložiska prořatá státní hranicí jsou místy propojena i důlními díly, v historické době však pouze jedno ložisko bylo těženo z území Saska i v částech zasahujících pod území ČR. Bylo to ložisko U – rud Potůčky, kde byla převážná část zásob vytěžena v 50. letech doly v saském Johann – Georgenstadtu a to v rámci mezistátních dohod uzavřených pod taktovkou sovětských poradců, neboť jediným odběratelem uranové rudy byl v daném historickém období Sovětský svaz.

Dodnes neexistuje studie která by sjednotila poznatky o geologické stavbě příslušných ložisek, o velikosti zásob i kvalitativních parametrech tak, aby geologicky celistvé ložisko bylo chápáno jako jeden ložiskový objekt a mohl být navržen a posouzen optimální způsob jejich exploatace jako celistvého ložiska tj. volba místa otvírky buď na saské nebo české straně. Standardní způsob případné otvírky tj. otvírka a způsob exploatace zvolený čistě na základě báňsko – technických a ložiskových parametrů ložiska také významným způsobem minimalizuje dopady případné těžby na životní prostředí.

Obsah studie:

Pro jednotlivá ložiska by byly vytvořeny závěrečné zprávy, které by shrnuly poznatky o jednotlivých ložiskách do **souhrnné závěrečné zprávy** vyhodnocující ložisko dosud uměle rozdělené dnes již pouze právně existující státní hranicí uvnitř jednotného ekonomického prostoru **jako jeden ložiskový celek.**

Zpráva bude členěna do několika základních oddílů:

- historie těžby
- geologie a kvalitativní parametry zásob
- občanská a průmyslově – dopravní infrastruktura v oblasti ložiska z pohledu možného místa otvírky a budování zpracovatelských kapacit
- ekologické parametry dotčeného území
- báňsko – technická rozvaha s tezemi vymezujícími rámec budoucí optimální otvírky
- závěr a shrnutí s náměty na budoucí možné využití